

Purpose of Prophecy vs. Realities of Redemption

Source sheet for shiur by Menachem Leibtag www.tanach.org

A. A 'Prophet' -or a 'Spokesman'

שמות פרק ז א ויאמר יהוה אל-משה, ראה נתתיך אלהים לפרעה; ואהלך אחיך, יהיה נביאך. ב אתה תדבר, את כל-אשר אצוּך; ואהלך אחיך ידבר אל-פרעה, ושלח את-בני-ישראל מארצו.

B. 'Predicting' the Future / or 'shaping it'

ירמיהו פרק יח א הדבר אשר היה אל-ירמיהו, מאת יהוה לאמר. ב קום וירדת, בית היוצר; ושמה, אשמיעך את-דברי... ה ויהי דבר-יהוה, אלי לאמור. ו הכיזר הזה לא-אוכל לעשות לך, בית ישראל--נאם-יהוה; הנה כחמר ביד היוצר, בן-אתם בידי בית ישראל.

ז רגע אדבר, על-גוי ועל-ממלכה, לנתוש ולנתוץ, ולהאבד. ח ושב, הגוי ההוא, מרעתו, אשר דברתי עליו--ונחמתי, על-הרעה, אשר חשבתי, לעשות לו. ט ורגע אדבר, על-גוי ועל-ממלכה, לבנות, ולנטוע. י ועשה הרע בעיני, לבלתי שמע בקולי--ונחמתי, על-הטובה, אשר אמרתי, להיטיב אותו.

C. Redemption ["geula"] - An 'event' or a 'process'

שמות פרק ו, ו... לכן אמר לבני-ישראל, אני יהוה, והוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים, והצלתי אתכם מעבדתם; וגאלתי אתכם בזרוע נטויה, ובשפטים גדלים. ז ולקחתי אתכם לי לעם, והייתי לכם לאלהים... ח והבאתי אתכם, אל-הארץ...

Re: 'redemption' of a field in Sefer Vayikra

ויקרא פרק כה כה כי-ימוך אחיך ומכר מאחוזתו-ובא גאלו הקרב אליו וגאל את ממכר אחיו. כו ואיש, כי לא יהיה-לו גאל, והשיגה ידו, ומצא כדי גאלתו.

D. Purpose of Redemption from Egypt

שמות פרק כט מד וְקִדַּשְׁתִּי אֶת-אֹהֶל מוֹעֵד ...מֵה וְשִׁכַנְתִּי, בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל; וְהֵייתִי לָהֶם, לֵאלֹהִים. מו וַיִּדְעוּ, כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְשִׁכְנֵי בְּתוֹכְכֶם: אֲנִי, יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם.

במדבר פרק טו מ לְמַעַן תִּזְכְּרוּ, וַעֲשִׂיתֶם אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי; וְהֵייתֶם קְדוֹשִׁים, לֵאלֹהֵיכֶם. מא אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם, אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, לְהִיוֹת לָכֶם, לֵאלֹהִים: אֲנִי, יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם.

E. Redemption from Galut Bavel– Two Models

Yirmiyahu – Teshuva first !

ירמיהו פרק כט א וְאֵלֶּה דְבָרֵי הַסֵּפֶר, אֲשֶׁר שָׁלַח יְרֵמְיָה הַנְּבִיא מִירוּשָׁלַם אֶל יְתֵר זַקְנֵי הַגּוֹלָה, וְאֶל-הַכֹּהֲנִים וְאֶל-הַנְּבִיאִים וְאֶל-כָּל-הָעָם, אֲשֶׁר הִגְלָה נְבוּכַדְנֶאצַּר מִירוּשָׁלַם, בְּבָבֶלָה ... ד כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת, אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל: לְכָל-הַגּוֹלָה--אֲשֶׁר-הִגְלִיתִי מִירוּשָׁלַם, בְּבָבֶלָה. ה בְּנוּ בָתִּים, וְשִׁבוּ; וְנָטְעוּ גִּנּוֹת, וְאָכְלוּ אֶת-פְּרִיָן. ו קָחוּ נָשִׁים, וְהוֹלִידוּ בָנִים וּבָנוֹת, וְקָחוּ לְבָנֵיכֶם נָשִׁים וְאֶת-בָּנוֹתֵיכֶם תָּנוּ לְאִנָּשִׁים, וְתִלְדְּנָה בָנִים וּבָנוֹת; וְרְבוּ-שָׁם, וְאֶל-תִּמְעֲטוּ... י כִּי-כֹה, אָמַר יְהוָה, כִּי לְפִי מְלֹאֵת לְבָבְלַי שְׁבָעִים שָׁנָה, אֶפְקֹד אֶתְכֶם; וְהִקְמַתִי עֲלֵיכֶם, אֶת-דְּבָרֵי הַטּוֹב, לְהָשִׁיב אֶתְכֶם, אֶל-הַמְּקוֹם הַזֶּה... יב וְקִרְאתֶם אֶתִּי וְהִלַּכְתֶּם, וְהִתְפַּלַּלְתֶּם אֵלַי; וְשָׁמַעְתִּי, אֲלֵיכֶם. יג וְבִקְשַׁתֶּם אֶתִּי, וּמְצַאתֶם: כִּי תִדְרְשׁוּנִי, בְּכָל-לְבַבְכֶם. יד וְנִמְצַאתִי לָכֶם, נְאֻם-יְהוָה, וְשִׁבְתִּי אֶת-שְׁבוֹתְכֶם וְקִבַּצְתִּי אֶתְכֶם מִכָּל-הַגּוֹיִם...

Yechezkel – Aliya first !

יחזקאל פרק לו טז וַיְהִי דְבַר-יְהוָה, אֵלַי לֵאמֹר. יז בֶּן-אָדָם, בֵּית יִשְׂרָאֵל יֹשְׁבִים עַל-אֲדָמְתָם, וַיִּטְמְאוּ אוֹתָהּ, בְּדַרְכָם וּבַעֲלִילוֹתָם: כָּטְמְאוּת, הַנְּהִדָה, הִיְתָה דַרְכָם, לְפָנַי. יח וְאֲשַׁפֵּךְ חֲמָתִי עֲלֵיהֶם, עַל-הַדָּם אֲשֶׁר-שָׁפְכוּ עַל-הָאָרֶץ; וּבִגְלוּלֵיהֶם, טִמְאוּהָ. יט וְאֶפִּיץ אֶתְכֶם בְּגוֹיִם, וַיִּזְרוּ בְּאֲרָצוֹת: כְּדַרְכָם

כ. ויבוא, אל-הגוים אשר-באו שם, ויחללו, את-שם

קדשי--באמר להם עם-יהוה אלה! ומארצו יצאו? . כא ואחמל, על-שם קדשי, אשר חללהו בית ישראל, בגוים אשר-באו שמה. כב לכן אמר לבית-ישראל, כה אמר אדני יהוה, לא למענכם אני עשה, בית ישראל: כי אם-לשם-קדשי אשר חללתם, בגוים אשר-באתם שם...

כד ולקחתי אתכם מן-הגוים, וקבצתי אתכם מכל-הארצות; והבאתי אתכם, אל-אדמתכם. כה וזרקתי עליכם מים טהורים, וטהרתם: מכל טמאותיכם ומכל-גלוליכם, אטהר אתכם. כו ונתתי לכם לב חדש, ורוח חדש אתן בקרבכם; והסרתי את-לב האבן, מבשרכם, ונתתי לכם, לב בשר. כז ואת-רוחי, אתן בקרבכם; ועשיתי, את אשר-בחקי תלכו, ומשפטי תשמרו, ועשיתם. כח וישבתם בארץ, אשר נתתי לאבותיכם; והייתם לי, לעם, ואנכי, אהיה לכם לאלהים...

F. Two Options for Redemption

ישעיהו פרק ס

א קומי אזרי, כי בא אורח; וכבוד יהוה, עליך זרח.... יח לא-ישמע עוד חמס בארצך, שד ושבר בגבולך; וקראת ישועה חומתיך, ושערך תהלה... כב הקטן יהיה לאלף, והצעיר לגוי עצום; אני יהוה, בעתה אחישנה.

מסכת סנהדרין פרק יא

דף צח, א גמרא... ואמר רבי אבא אין לך קץ מגולה מזה שנאמר (יחזקאל לו) ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשאו לעמי ישראל וגו'...

אמר עולא אין ירושלים נפדית אלא בצדקה שנאמר (ישעיהו א) ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה...

אמר רבי אלכסנדר רבי יהושע בן לוי רמי כתיב (ישעיהו ס) בעתה וכתוב אחישנה? זכו - אחישנה / לא זכו - בעתה.

G. Redemption in Bayit Sheni - A 'two way' street

זכריה פרק ב/ יד רַנִּי וְשִׁמְחִי, בֵּת-צִיּוֹן--כִּי הִנְנִי-בָּא וְשִׁכַנְתִּי בְּתוֹכְךָ, נְאֻם-יְהוָה. טו וְנִלְווּ גוֹיִם רַבִּים אֶל-יְהוָה בַּיּוֹם הַהוּא, וְהָיוּ לִי לְעָם; וְשִׁכַנְתִּי בְּתוֹכְךָ--וַיְדַעְתָּ, כִּי-יְהוָה צְבָאוֹת שְׁלַחְנִי אֵלֶיךָ...

זכריה פרק ז "הֲאֵבֶכָהּ, בַּחֲדָשׁ הַחֲמִשִּׁי".?

ד וַיְהִי דְבַר-יְהוָה צְבָאוֹת, אֵלַי לֵאמֹר... . כִּי-צִמְתָּם וְסָפוּד בַּחֲמִישִׁי וּבְשִׁבְעִי, וְזֶה שִׁבְעִים שָׁנָה--הַצּוֹם צִמְתִּנִּי, אָנִי? .ו וְכִי תֹאכְלוּ, וְכִי תִשְׁתּוּ--הֲלוֹא אֲתֶם הָאֹכְלִים, וְאֲתֶם הַשְׂתִּים

ז הֲלוֹא אֶת-הַדְּבָרִים, אֲשֶׁר קָרָא יְהוָה בְּיַד הַנְּבִיאִים הָרִאשׁוֹנִים, בְּהִיזֹת יְרוּשָׁלַם יִשְׁבֶּת וּשְׁלוֹהָ, וְעָרִיָּה סְבִיבֹתֶיהָ; וְהִנָּגַב וְהִשְׁפִּלָּהּ, יֵשֵׁב. ח וַיְהִי, דְבַר-יְהוָה, אֶל-זְכַרְיָה, לֵאמֹר . ט כֹּה אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת, לֵאמֹר: מִשְׁפַּט אֲמַת, שְׁפֹטוּ, וְחָסְדוֹ וְרַחֲמִים, עֲשׂוּ אִישׁ אֶת-אָחִיו . י וְאֵלְמַנָּה וַיִּתּוֹם גֵּר וְעַנִּי, אֶל-תַּעֲשׂוּקוֹ; וְרַעַת אִישׁ אָחִיו, אֶל-תַּחֲשְׁבוּ בְּלִבְבְּכֶם...

פרק ח יד כִּי כֹה אָמַר, יְהוָה צְבָאוֹת, כִּי אֲשֶׁר זָמַמְתִּי לְהַרְע לְכֶם בְּהַקְצִיף אֲבֹתֵיכֶם אֹתִי, אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת; וְלֹא, נִחַמְתִּי . טו כִּן שִׁבְתִּי זָמַמְתִּי בַיָּמִים הָאֵלֶּה, לְהִיטִיב אֶת-יְרוּשָׁלַם וְאֶת-בַּיִת יְהוּדָה: אֶל-תִּירָאוּ . טז אֵלֶּה הַדְּבָרִים, אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּ: דַּבְּרוּ אֲמַת, אִישׁ אֶת-רֵעֵהוּ--אֲמַת וּמִשְׁפַּט שְׁלוֹם, שְׁפֹטוּ בְּשַׁעֲרֵיכֶם . יז וְאִישׁ אֶת-רֵעֵת רֵעֵהוּ, אֶל-תַּחֲשְׁבוּ בְּלִבְבְּכֶם, וּשְׁבַעַת שֶׁקֶר, אֶל-תִּאָּהֲבוּ: כִּי אֶת-כָּל-אֵלֶּה אֲשֶׁר שָׁנֵאתִי, נְאֻם-יְהוָה.

יט כֹּה-אָמַר יְהוָה צְבָאוֹת, צוֹם הָרְבִיעִי וְצוֹם הַחֲמִישִׁי וְצוֹם הַשְּׁבִיעִי וְצוֹם הַעֲשִׂירִי יִהְיֶה לְבַיִת-יְהוּדָה לְשִׂשׁוֹן וּלְשִׂמְחָה, וּלְמַעֲדִים, טוֹבִים ;

וְהָאֲמַת וְהַשְׁלוֹם, אֶהְבּוּ.